

Enheten för näringslivsutveckling
Pernilla Nordström

Skärgårdssamarbetets exekutivkommitté 2016-12-06

Närvarande

Chris Heister, ordförande, Länsstyrelsen
Gustav Hemming, Stockholms läns landsting
Monica Pettersson, Värmdö kommun
Jens Sjöström, Stockholms läns landsting
Meeri Wasberg, Haninge kommun (fr.o.m. punkt 7)
Anna Waxin, Skärgårdsstiftelsen
Ulf Westerberg, SIKO (fr.o.m. punkt 6)
Pernilla Nordström, sekreterare, Länsstyrelsen

Anmält förhinder:

Michaela Fletcher, Österåkers kommun

Övriga deltagare:

David Schubert, Stockholms läns landsting
Henrik C. Andersson, Länsstyrelsen (punkt 6)
Johnny Kjellström, Länsstyrelsen (punkt 1-6)
Elin Fransson, Nacka kommun (punkt 7)
Nina Munters, Nynäshamns kommun (punkt 7)

1. Mötets öppnande

- Ordförande öppnade mötet och hälsade alla välkomna.

2. Godkännande av dagordningen

- Dagordningen godkändes.

3. Minnesanteckningar från föregående möte

- Minnesanteckningarna lades till handlingarna.

4. Möte med Landsbygdskommitténs ordförande

- Chris Heister meddelade att det inte har gått att få till ett möte med Landsbygdskommitténs ordförande. Landsbygdskommittén ska lämna sitt betänkande den 31/1 2017. Vi kan ta upp utredningen igen i samband med den kommande remissen. Jens Sjöström informerade om att Landsbygdskommitténs ordförande Johan Persson kommer att medverka på SKL:s Landsbygdskonferens (3 februari).

Datum
2016-12-14

5. Post och paket (Johnny Kjellström)

- Johnny Kjellström informerade om att Länsstyrelsen 2013 gjorde en enkät angående kundnöjdheten om post- och pakethantering i skärgården. Resultatet visade att flertalet intervjuade var relativt nöjda, i synnerhet med posthantering.
- Då en hel del har hänt under de senaste år konstaterades att det kan vara dags med en uppdaterad bild av hur hanteringen fungerar.
- Gustav Hemming informerade om att det pågår en nationell utredning om post- och pakethantering (*anm. Till sista utposten. En översyn av postlagstiftningen i ett digitaliserat samhälle SOU 2016:54*), remissvar ska lämnas senast den 15 december 2016). SKL har tagit upp glesbygdsproblematiken i sitt svar. Chris Heister konstaterade att Länsstyrelsen inte har fått utredningen på remiss.
- Informerades om att SIKO har tagit fram underlag i frågan.
- Gustav framförde vidare att när det gäller paket borde det kunna bli aktuellt med speciallösningar för glesare delar av landet. Monica Pettersson konstaterade att paketedistributörerna bara tittar på avstånd fågelvägen när de bestämmer leveransplats.
 - Bestämdes att Länsstyrelsen tar kontakt med PTS och SIKO och går vidare med en mindre utredning. En första återrapportering sker på nästa möte.

6. Fokusråd Skydd av rovfiskebestånden (Henrik C. Andersson)

- Henrik C. Andersson informerade om arbete, status och problematik när det gäller skydd av rovfiskebestånden. Speciella förutsättningar för Stockholms skärgård är den långa kuststräckan – 100 mil -, att Östersjön är ett bräckvattenhav samt att vattenområdena i huvudsak är i enskild ägo, något som är en utmaning när det gäller förvaltningen. Sötvattensarterna, det finns ett 30-tal sådana fiskarter i havet, har successivt minskat i Östersjön. Många orsaker bidrar till Östersjöns förändrade ekosystem: kraftig övergödning, syrefria bottenar, ett alltför kraftigt torskfiske och också landpåverkan som utdikning, strandexploatering och eliminerade lekstränder. Även fiske efter dessa arter samt säl och skarv spelar in. När rovfiskarna försvinner blir det en top down effekt som leder till ökad övergödning. Rovfiskarna äter t.ex. spigg, som äter kräftdjur som i sin tur lever på alger.
- Rekryteringsproblemen av rovfisk är störst i de yttre delarna av skärgården. De senaste tio årens forskning visar att beståndens storlek är

Datum
2016-12-14

relaterade till hur stor yta lekomyrådena upptar; när lekomyråden försvinner minskar mängden vuxna fiskar.

- Länsstyrelsen deltar i insatser som anläggning av kustnära våtmarker för gädda, revidering av fiskeregler i Östersjön (förslag klart 2017, Länsstyrelsen samordnar länen på kuststräckan Gävleborg-Östergötland), driver ett pilotprojekt i Stora Nassa/Svenska högarna för återintroduktion av gädda genom utsättning av gäddungar. Den viktigaste insatsen är dock att verka för att hänsyn tas till lekomyråden vid olika typer av strandexploatering.
- Chris Heister lyfte fram att det är viktigt att förstå bakgrunden till Länsstyrelsens beslut när det gäller ärenden som kan påverka sötvattensarternas lekomyråden negativt. Strandskyddsärenden kan vara svåra då flera intressen ska tillgodoses. Länsstyrelsen ser fisket som en viktig näringsgren och vi ska underlätta för generationsskiften. Livskraftiga fiskbestånd är en del i Stockholms attraktionskraft. Chris konstaterade att kommunerna hanterar strandskyddet mycket bra. Trots den stora omfattningen av strandskyddsdispenser i Stockholms län så undanröjer Länsstyrelsen mycket få kommunala beslut.
- Gustav Hemming framförde att vi behöver ett smart strandskydd som bidrar till att bevara rätt saker och utveckla rätt saker.
- Flera frågor ställdes kring bryggtyper, kompensationsåtgärder och andra tänkbara lösningar för att hantera intressekonflikter i lekomyrådena. Henrik menade att en brygga inte nödvändigtvis innebär en katastrof för fisken men att varje enskild strandexploatering måste ses i ett större sammanhang. Många gånger handlar det om att hela vikar, som ibland är viktiga lekomyråden för fisk, kan komma att fyllas av båtar, bryggor och båttrafik. Samlokalisering av bryggor är därför en bra åtgärd. Det finns också möjligheter att ålägga exploitören att betala fiskeavgift för bedömd skada eller att genomföra kompensatoriska åtgärder. Detta är relativt nytt i denna typ av vattenexploateringsärenden men kan vara ett sätt att arbeta för länsstyrelsen och miljödomstolen. Det finns dock problem med att beräkna skadorna i ekonomiska termer och därmed fastställa korrekt avgifter och kompensatoriska åtgärder
- Henrik berättade att skarven, liksom sälen, har mycket negativ påverkan på fiskbestånden. Chris informerade om att Länsstyrelsen har beslutat om skydds jakt på skarv men överklagande instans har endast medgett skydds jakt där skarven har orsakat skador på redskap och det krävs en hög bevisbörda. Viltförvaltningsdelegationen vill ta fram en regional förvaltningsplan för skarv.

Datum
2016-12-14

- Jens Sjöström tog upp möjligheten till samarbete med andra län. Det vore bra om vi inom länet har en gemensam plattform för hur vi ser på olika typer av skärgårdsfrågor. Landstingets kommande skärgårdsstrategi, som till del blir en del av RUFSS 2050, kan vara en möjlighet till fördjupat samarbete. Henrik erbjöd att Länsstyrelsen kan bidra med skrivningar om rovfiskebestånden och kringliggande frågor.

7. Fokusområde Mer företagande i besöksnäringen (Elin Fransson Nacka kommun, Nina Munters, Nynäshamns kommun, Pernilla Nordström Länsstyrelsen)

- Elin Fransson och Nina Munters från Stockholm Archipelagos beredningsgrupp, berättade om Stockholm Archipelago och arbetet med att stötta besöksnäringens företag. I samverkansplattformen Stockholm Archipelago ingår i dag 13 offentliga aktörer. Förutom att bygga varumärket, är Stockholm Archipelago en plats för regionalt nätverkande och utvecklings- och kompetenshöjande aktiviteter inom besöksnäringen. Lokala företag har svårt att nå den internationella marknaden på egen hand; en nyckelroll för samarbetet är att bereda köpare och säljare möjlighet att nå varandra och bokstavligt talat sitta vid samma bord och göra affär. Beredningsgruppen arbetar med att sy ihop aktiviteter och visa upp både företag och platser för agenter/köpare som kommer till skärgården. Särskilda satsningar görs för att nå den tyska marknaden, här har t.ex. Stockholm Archipelago för företagen ordnat en föreläsning med VisitSwedens tysklandsrepresentant. Inom respektive kommun har man också egna företagarnätverk. Ett annat exempel är att man samlat input från företagen för paketeringsinsatser utefter Nord-Sydlinjen. Dock konstateras ett behov av ett svenska ”paketeringsföretag”.
- Inom Stockholm Archipelago arbetar man också med att identifiera och adressera olika infrastrukturella utmaningar som skärgårdens besöksnäring står inför (redovisades på Exekutivkommittén den 19/10). Tidtabeller för båttrafiken är ett exempel på en sådan angelägen fråga.
- Gångse insatser inom kommunerna är lotsning, svara för nätverk, koppla näringslivsfrågor till andra kommunala verksamheter, ordna föredrag, hålla näringslivsråd, svara för vuxenutbildning och ordna projekt inom matchning.
- Elin och Nina efterlyste ett organ som regionalt kan samla krafter som arbetar med kompetensutveckling, kompetensförsörjning, statistik och EU-finansiering. De lyfte behovet av att samla dem som arbetar operativt och som har mandat att driva arbetet.

Datum
2016-12-14

- Pernilla redogjorde för en snabbenkät till skärgårdskommunerna som hon skickat ut just för att undersöka behovet av regionalt stöd när det gäller företagande i besöksnäringen. Utfallet blev nära överensstämmande med behoven ovan men ett ytterligare område som pekades ut var hållbarhet.
 - Bestämdes att Länsstyrelsen svarar för att det till nästa möte görs en fördjupning i de aktuella frågorna.

8. Avfallsfrågan (Pernilla Nordström)

- Pernilla Nordström redogjorde för ett förslag till utredning av avfallsfrågan. Länsstyrelsen avser att ta ett helhetsgrepp på avfallproblematiken med en genomlysning av hur hanteringen fungerar för hushållen, verksamheterna respektive besökarna, och med beaktande av flertalet avfallsslag (hushållsavfall, förpackningar, returpapper, matavfall, elektriska och elektroniska produkter, grovsopor, byggavfall) och de verksamma aktörerna. Även juridiska förhållanden, bl.a. upphandlingsregler, ska ingå. Både öar och replipunkter tas med. Uppdraget ska resultera i konkreta förslag till samordning och synergier för att minska kostnader, förbättra service för boende och företag samt en förbättrad miljö. Därtill ska åtgärder föreslås för att minska avfallsmängden på öarna, liksom för kommunikationsinsatser.
- Uppdraget välkomnades, det är bra att hela hanteringen ingår. Föreslogs att vi utgå från hanteringen av hushållssopor. Ett annat medskick var vikten av att ha med producenterna i arbetet.
- Anna Waxin kommenterade att Skärgårdsstiftelsen har gjort investeringar i dass och sopor.
 - Bestämdes att Pernilla skickar ut beskrivning för ytterligare möjlighet till återkoppling före jul.

9. Muddringsarbeten vid Slussen (Ulf Westerberg)

- Frågan ströks från dagordningen då Ulf meddelade att han redan hade fått svar på sin fråga.

10. Övriga frågor

- Inga övriga frågor noterades.

11. Kommande möten

- Kommande möten bestämdes till:
 - 22/3 kl. 14-16
 - 15/6 kl. 9-11
 - 21/9 kl. 9-11

Datum
2016-12-14

Samtliga möten äger rum på Länsstyrelsen.

12. Mötets avslutande

- Monica Pettersson berättade att detta var hennes sista möte i Exekutivkommittén, då hon avgår som kommunalråd. Chris tackade Monica för de insatser hon gjort genom åren. Därefter förklarade ordförande mötet för avslutat.

Vid pennan/

Pernilla Nordström